

Sygn. akt III KRS 17/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel (przewodniczący)

SSN Bogusław Cudowski

SSN Jolanta Frańczak (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania J.W.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 8 lutego 2017 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w [...], ogłoszonym w Monitorze Polskim z [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 lipca 2017 r.,

uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą z dnia 8 lutego 2017 r. postanowiła nie przedstawiać Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w [...] kandydatury J.W. – referendarza sądowego. Uchwała ta została wydana w

związku z uchyceniem przez Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 10 listopada 2016 r., III KRS 32/16 (LEX nr 2178707), poprzedniej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 21 czerwca 2016 r. o nie przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w [...] kandydatury Pani J.W. i Pani I.C.. Na posiedzeniu w dniu 10 stycznia 2017 r. zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa zapoznał się z wymienionym wyrokiem Sądu Najwyższego i uznając, że materiały postępowania nie są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie, zwrócił się do Krajowej Rady Sądownictwa z wnioskiem o zaproszenie Pani J.W. na posiedzenie zespołu, celem przeprowadzenia wysłuchania. Na posiedzeniu w dniu 18 stycznia 2017 r. zespół, po przeprowadzeniu rozmowy z Panią J.W., uznał materiały sprawy za niekompletne i odroczył posiedzenie z uwagi na konieczność uzupełnienia dokumentacji o opinię służbową z dnia 23 października 2009 r. sporządzoną przez Przewodniczącego [...] Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w [...] B.J. oraz o tom I akt osobowych kandydatki dokumentujący przebieg jej pracy na stanowisku asystenta sędziego.

Na posiedzeniu w dniu 7 lutego 2017 r. bezwzględną większością głosów zespół podjął decyzję o nierekomendowaniu Krajowej Radzie Sądownictwa kandydatury Pani J.W. na wolne stanowisko sędziego uzasadniając to tym, że podczas rozmowy kandydatka zaprezentowała się w sposób niedojrzały, nie wykazała się umiejętnością prowadzenia swobodnej dyskusji merytorycznej, przedstawiania własnych, ugruntowanych poglądów, znajomością poruszanych zagadnień, a także predyspozycjami osobowościowymi, niezbędnymi do objęcia urzędu sędziego. Zespół podkreślił, że opinia służbowa z dnia 23 października 2009 r. ani I tom akt osobowych kandydatki nie przesądziły o rekomendacji kandydatury Pani J.W. w niniejszym postępowaniu nominacyjnym.

Krajowa Rada Sądownictwa podzieliła stanowisko zespołu. Podejmując niniejszą uchwałę Rada kierowała się wskazaniem Sądu Najwyższego zawartymi w wyroku z dnia 10 listopada 2016 r., III KRS 32/16, kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 976 ze zm., dalej jako ustawa o KRS), a także uzyskaną przez kandydatkę oceną kwalifikacyjną, doświadczeniem

zawodowym kandydatki, opiniami jej przełożonych (w tym Przewodniczącego [...] Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w [...] z dnia 23 października 2009 r. oraz Prezesa Sądu Rejonowego w [...] z dnia 23 stycznia 2017 r.), ocenami okresowymi, ocenami ze studiów i z egzaminu zawodowego oraz opiniami Kolegium Sądu Okręgowego w [...] i Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów okręgu Sądu Okręgowego w [...]. Na tej podstawie Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że Pani J.W., urodzona w 1971 r., ukończyła studia prawnicze na Uniwersytecie [...] w 1996 r. z wynikiem dobrym. Po odbyciu w latach 1999-2002 aplikacji sądowej etatowej w okręgu Sądu Okręgowego w [...], w kwietniu 2002 r. złożyła egzamin sędziowski z oceną dostateczną. W okresie od dnia 5 maja 2003 r. do dnia 18 czerwca 2006 r. pracowała na stanowisku asystenta sędziego w Sądzie Okręgowym w [...] w [...] Wydziale Karnym. Z dniem 19 czerwca 2006 r. została ona mianowana referendarzem sądowym w Sądzie Rejonowym w [...], gdzie orzeka w Wydziale Ksiąg Wieczystych. W 2016 r. kandydatka ukończyła z wynikiem bardzo dobrym studia podyplomowe w zakresie prawa dowodowego na Uniwersytecie [...], podnosi kwalifikacje uczestnicząc w szkoleniach zawodowych. Z oceny kwalifikacyjnej z dnia 8 maja 2015 r. sporządzonej przez sędziego wizytatora Sądu Okręgowego w [...] wynika, że efektywność jej pracy, stabilność orzecznictwa oraz przygotowanie merytoryczne są bardzo dobre. Wnioski te sędzia wizytator podtrzymał w opinii uzupełniającej ocenę kwalifikacyjną z dnia 22 lutego 2016 r. Stwierdził też, że Pani J.W. zasługuje na powołanie na stanowisko sędziego sądu rejonowego. Kolegium Sądu Okręgowego w [...] na posiedzeniu w dniu 29 marca 2016 r. jednogłośnie pozytywnie zaopiniowało kandydaturę Pani J.W. przyznając jej 35 punktów poparcia. Zgromadzenie Przedstawicieli Sędziów okręgu Sądu Okręgowego w [...] na posiedzeniu w dniu 18 kwietnia 2016 r. zaopiniowało kandydaturę: 55 głosami „za”, przy 5 głosach „przeciw” i 5 głosach „wstrzymujących się”.

Biorąc powyższe pod uwagę Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że Pani J.W. nie spełnia ocenionych łącznie kryteriów wyboru w stopniu uzasadniającym przedstawienie jej kandydatury z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziego. Nie podważając dobrych wyników pracy kandydatki na stanowisku referendarza sądowego Rada uznała, że wątpliwości budzi przygotowanie merytoryczne

kandydatki ujawnione w protokole zespołu z jej wysłuchania. Kandydatka wykazała się bardzo słabą znajomością regulacji prawnych, wykraczających poza dziedzinę prawa, którą zajmuje się w swojej pracy zawodowej. W części obejmującej pytania z zakresu problematyki ekstradycji i europejskiego nakazu aresztowania oraz zmiany przepisów dotyczących orzekania wyroków łącznych w sprawach karnych jej niewiedza dotyczyła kwestii o podstawowym charakterze. Pani J.W., mimo że przez trzy lata pracowała na stanowisku asystenta sędziego w [...] Wydziale Karnym Sądu Okręgowego w [...], gdzie przygotowywała między innymi projekt wniosku ekstradycyjnego, wykazała się brakiem elementarnej wiedzy w tym zakresie, w tym na przykład nie miała świadomości nowelizacji art. 55 Konstytucji dokonanej w 2006 r., a była to jedna z zaledwie dwóch nowelizacji tego aktu prawnego, o czym osoba aspirująca do objęcia urzędu sędziego powinna wiedzieć. Z tego powodu Rada uznała, że aktualny poziom wiedzy prawniczej kandydatki wykraczającej poza dział prawa, którym zajmuje się zawodowo jest niewystarczający. Jest to istotne, ponieważ osoba obejmująca urząd sędziego powinna być merytorycznie gotowa do podjęcia obowiązków sędziego niezależnie od tego, do jakiego wydziału sądu zostanie skierowana. Krajowa Rada Sądownictwa nie może przedstawić z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego osoby, która tylko formalnie spełnia wymagania do objęcia tego urzędu. Zadaniem Rady jest bowiem przedstawienie z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziowskie osoby, która swoimi kompetencjami, wiedzą i predyspozycjami daje rękojmię należytego wykonywania tego zawodu, a zatem wyróżnia się swymi przymiotami w stopniu uzasadniającym powołanie do pełnienia tego urzędu. Rada kierując się interesem wymiaru sprawiedliwości nie ma obowiązku obsadzenia wolnego stanowiska sędziowskiego, a wręcz nie może wybrać kandydata, który w jej ocenie nie posiada wystarczających kwalifikacji i predyspozycji do wykonywania zawodu sędziego. W konsekwencji w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 8 lutego 2017 r. na kandydaturę Pani J.W. oddano 3 głosy „za”, 7 głosów „przeciw” i 8 głosów „wstrzymujących się”, co oznacza, że kandydatura ta nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Odwołanie od tej uchwały wniosła referendarz sądowy Pani J.W. w zakresie

nieprzedstawienia jej kandydatury Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w [...], ogłoszone w Monitorze Polskim z [...], doręczonej kandydatce w dniu 15 marca 2017 r. przez system e-nominacje. Zaskarżając powyższą uchwałę w całości odwołująca się wniosła o jej uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Krajowej Radzie Sądownictwa.

W odwołaniu zarzucono wydanie uchwały z naruszeniem:

1) art. 44 ust. 3 ustawy o KRS w związku z art. 398²⁰ k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 386 § 6 k.p.c. polegające na pominięciu poglądów prawnych i wytycznych co do dalszego trybu postępowania zawartych w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2016 r., III KRS 32/16, uchylającym poprzednią uchwałę i przekazującym sprawę do ponownego rozpoznania w związku z nieuwzględnieniem w materiale stanowiącym podstawę podjęcia uchwały akt poprzednich procedur nominacyjnych odwołującej się, akt postępowań nominacyjnych dotyczących innych podobnych kandydatów oraz nieokreślenie matrycy kwalifikacji, umiejętności, postaw i cech, która stanowić powinna punkt odniesienia w przypadku podjęcia uchwały o nieprzedstawieniu kandydata Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego;

2) art. 32 ust. 1 i 60 Konstytucji RP przez odrzucenie kandydatury odwołującej się z powodu negatywnego sposobu zaprezentowania się przez nią podczas wysłuchania w sytuacji, gdy wobec innych kandydatek o kwalifikacjach, ocenach i poparciu środowiska sędziowskiego i porównywalnym bądź mniej zróżnicowanym doświadczeniu zawodowym kryterium to nie było stosowane, bądź nie zostało wzięte pod uwagę;

3) art. 33 ust. 2 ustawy o KRS przez przyjęcie, że zachodzi uzasadniony przypadek nakazujący przeprowadzenie osobistego wysłuchania kandydatki, w sytuacji kiedy wysłuchanie takie miało już miejsce, a w uzasadnieniu uchwały Rady nie wskazano na czym zasadność takiego przypadku miałaby polegać;

4) art. 33 ust. 2 ustawy o KRS w związku z art. 2 Konstytucji RP przez zadawanie kandydatce w czasie wysłuchania pytań merytorycznych i przeprowadzenie swoistego quasi-egzaminu w przypadku, w którym art. 33 ust. 2

tej ustawy daje prawo wyłącznie do odebrania od kandydata wyjaśnień;

5) art. 33 ust. 1 ustawy o KRS przez brak wszechstronnego rozważenia sprawy i przyjęcie, że odpowiedzi odwołującej się dotyczące kwestii ekstradycji obywatela polskiego i ENA były błędne podczas, gdy nie wynika to z treści protokołu wysłuchania oraz przez przyjęcie, wbrew wnioskowi płynącemu z akt osobowych i opinii przełożonego, iż odwołująca się nie posiadała wiedzy niezbędnej do wykonywania zawodu asystenta sędziego Wydziału Karnego Sądu Okręgowego i mimo że przygotowywała wniosek ekstradycyjny - nie miała wiedzy o nowelizacji art. 55 Konstytucji RP w sytuacji, w której przepis ten został znowelizowany już po rozpoczęciu przez odwołującą pracy na stanowisku referendarza sądowego;

6) art. 33 ust. 1 ustawy o KRS przez brak wszechstronnego rozważenia sprawy i przyjęcie, że odwołująca się tylko formalnie spełnia wymagania do objęcia urzędu sędziego;

7) art. 32 ust. 1a ustawy o KRS przez doręczenie odwołującej się protokołu z posiedzenia zespołu Rady z dnia 18 stycznia 2017 r. za pośrednictwem systemu elektronicznego e-nominacje wraz z uchwałą z dnia 8 lutego 2017 r. w dniu 15 marca 2017 r., co w uniemożliwiło jej efektywne skorzystanie z uprawnień przewidzianych w § 18 ust. 12 w związku z § 15 ust. 7 uchwały nr 125/2015 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa (M.P. z 2015 r., poz. 304) i miało wpływ na treść podjętej w tej sprawie uchwały.

Wnosząca odwołanie stwierdziła, że Krajowa Rada Sądownictwa zignorowała wskazania Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 10 listopada 2016 r., III KRS 32/16, ograniczając się jedynie do uzyskania brakującej opinii i do zwrócenia się o jej akta osobowe z okresu, kiedy pełniła funkcję asystenta sędziego. Tymczasem Sąd Najwyższy w swoim wyroku zaznaczył, że w sytuacji, w której podejmuje się uchwałę negatywną co do wszystkich kandydatów, bądź co do jednego kandydata biorącego udział w postępowaniu należy określić - w kontekście zasady równego dostępu do służby publicznej - czy istnieje matryca minimalnych cech i kwalifikacji, które spełniać powinien kandydat na sędziego. Krajowa Rada Sądownictwa takiego wzorca nie ustaliła, co prowadzi do tego, że po

pierwsze oceny wyrażone przez Radę cechuje całkowita dowolność i uznaniowość; po drugie, porównując los kandydatury odwołującej się z innymi podobnymi kandydaturami przedstawionymi zarówno w poprzednim odwołaniu, jak i w niniejszym, prowadzi do wniosku, że odwołującą się odmówiono dostępu do służby publicznej nie na tych samych zasadach, co innym podobnym do niej kandydatom, stosując kryteria, które z perspektywy art. 60 Konstytucji RP są dyskryminujące. W tej kwestii odwołująca się przytoczyła uchwałę Rady odnośnie do Pani M. P. oraz J. S. Ponadto wskazała, że była ona w tym postępowaniu wysłuchiwana przez zespół dwukrotnie – raz w trybie wideokonferencji, a drugi raz w siedzibie Rady. Zastosowanie tej procedury wobec odwołującej się w sytuacji, w której innych kandydatów podobnych do niej nie poddawano procedurze osobistego wysłuchania wymagało wskazania relewantnego kryterium świadczącego o dyferencjacji jej sytuacji w stosunku do innych kandydatur. Natomiast nie sposób wskazać na czym zasadność przypadku odwołującej się miałaby polegać.

W odpowiedzi na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o jego oddalenie w całości, jako pozbawionego uzasadnionych podstaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty odwołania uzasadniają uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zgodnie z art. 60 Konstytucji RP obywatele polscy korzystający z pełni praw publicznych mają prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 listopada 2007 r., SK 43/06, OTK - A 2007 nr 10, poz. 130). Z kolei art. 32 ustawy zasadniczej statuuje zasadę równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne (ust. 1) oraz zakazuje dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny (ust. 2). W myśl art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS, do kompetencji Rady należy rozpatrywanie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich oraz - będące wynikiem realizacji tego zadania - podjęcie uchwały w przedmiocie przedstawienia lub nieprzedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie

sędziego. Przepis art. 33 ust. 1 tej ustawy zobowiązuje Krajową Radę Sądownictwa, aby przed podjęciem uchwały w indywidualnych sprawach należących do jej kompetencji, wszechstronnie rozważyła sprawę, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeśli zostały złożone. W myśl art. 35 tej ustawy, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół Krajowej Rady Sądownictwa opracowuje listę rekomendowanych kandydatów (ust. 1), kierując się przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinie kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów (ust. 2).

Na tle przytoczonych przepisów w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przedmiotem sprawowanej przez ten Sąd kontroli jest formalny aspekt dostępu do służby, związany z przestrzeganiem przez Radę zastosowanych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też predyspozycji danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach postępowania przed Radą, gdyż mogłoby to oznaczać naruszenie jej uprawnień i kompetencji wynikających z art. 179 Konstytucji RP i art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS (por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK – A 2008 nr 4, poz. 63). W konsekwencji ocena doboru kryteriów oraz znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie kandydatów na stanowiska sędziowskie pozostają poza zakresem kompetencji Sądu Najwyższego do kontroli zgodności uchwał Rady z prawem (art. 44 ust. 1 ustawy o KRS), chyba że naruszają podstawowe zasady prawne lub opierają się na zastosowaniu niedozwolonych kryteriów oceny (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 196; z dnia 17 sierpnia 2010 r., III KRS 6/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 25; z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/11, LEX nr 1001316; z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 11/11, LEX nr 1001318; z dnia 20 września 2011 r., III KRS 13/11, LEX nr 1001319; z dnia 15 grudnia 2011 r., III KRS 12/11, LEX nr 1106742). Zatem kognicja Sądu Najwyższego do oceny uchwał Krajowej Rady Sądownictwa obejmuje wyłącznie

badanie czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Oznacza to, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kandydata na sędziego, a tym bardziej jego kontrkandydatów (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 9/11, LEX nr 1108552). Jednak nie ulega wątpliwości, że kontrola Sądu Najwyższego obejmuje ocenę czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata i procedur postępowania związanych z oceną kandydatury (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/11, LEX nr 1001316). Zatem Sąd Najwyższy, badając zasadność odwołania, jest władny przeprowadzić kontrolę w zakresie ustalenia czy w postępowaniu przed Radą nie doszło do naruszenia praw i wolności obywatelskich, w tym prawa do równego (na jednakowych zasadach) dostępu do służby publicznej gwarantowanego przez art. 60 Konstytucji RP. W postępowaniu odwoławczym istnieje więc możliwość oceny czy Rada w odniesieniu do wszystkich uczestników procedury nominacyjnej (kandydatów do objęcia wakującego stanowiska sędziowskiego) zastosowała przejrzyste, jednolite i sprawiedliwe kryteria selekcyjne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2015 r., III KRS 50/15, LEX nr 1827137 oraz z dnia 21 lipca 2015 r., LEX nr 2008682).

W rozpoznawanej sprawie badanie zasadności odwołania musi uwzględniać dodatkowo zastosowanie w zaskarżonej uchwale wytycznych Sądu Najwyższego zawartych w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 listopada 2016 r., III KRS 32/16, uchylającym poprzednią uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa Nr 457/2016 z dnia 21 czerwca 2016 r. o nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w [...] kandydatur Pani J.W. i Pani I.C. i przekazującym sprawę Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania. Sąd Najwyższy wskazał w nim, że w rozpoznawanej sprawie żadna z dwóch startujących kandydatek nie uzyskała uznania Rady – przy czym odwołująca się uzyskała wyższe noty niż jej kontrkandydatka. W takiej sytuacji Sąd Najwyższy uznał, że otwartą kwestią pozostaje odwołanie się do „matrycy kwalifikacji i umiejętności, postaw, cech, która w przypadku rozstrzygnięcia negatywnego stanowi punkt odniesienia”. Ustalenie takiej matrycy pozwalałoby zapewnić

obywatelowi równość dostępu do służby publicznej, czy też by równość traktowania go przez władze była na tym samym poziomie. Dopuszczalna jest przy tym dyferencjacja praw jednostki, zwłaszcza gdy usprawiedliwia ją uzasadniona cecha relewantna. Jej wyłączenie wymaga uprzednio jednakowo docieklivego postępowania konkursowego. Stąd, jak podkreślił Sąd Najwyższy, pod uwagę będą brane kryteria sprawdzalne (oceny, wyniki głosowań), jak i kryteria *prima facie* suponujące element subiektywny. Otwarte więc pozostaje, czy można mieć na uwadze (co podnosi odwołująca) wyniki odrębnych postępowań nominacyjnych, aprobowanych kandydatów o podobnych umiejętnościach i kwalifikacjach.

W ocenie Sądu Najwyższego w obecnym składzie, zgodzić należy się ze stanowiskiem odwołującej się, że uzasadnienie zaskarżonej uchwały nie zawiera dostatecznego uzasadnienia zastosowania przez Krajową Radę Sądownictwa w przedmiotowej procedurze konkursowej dostatecznie przejrzystych kryteriów oceny ujawnionych w ustalonym wzorcu minimalnych kwalifikacji, umiejętności, postaw i cech kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie. W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały Rada podzieliła stanowisko zespołu, że „podczas rozmowy kandydatka zaprezentowała się w sposób niedojrzały” oraz uznała, iż „wątpliwości budzi przygotowanie merytoryczne Pani J.W.”, co wykazał protokół zespołu „z wysłuchania kandydatki. Kandydatka wykazała się bardzo słabą znajomością regulacji prawnych, wykraczających poza dziedzinę prawa, którą zajmuje się w swojej pracy zawodowej. W części obejmującej pytania z zakresu problematyki ekstradycji i europejskiego nakazu aresztowania oraz zmiany przepisów dotyczących orzekania wyroków łącznych w sprawach karnych jej niewiedza dotyczyła kwestii o podstawowym charakterze.” Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika równocześnie, że Rada dostrzegła i wzięła pod uwagę znaczące osiągnięcia odwołującej się, tj.: ukończenie przez nią z wynikiem bardzo dobrym studiów podyplomowych w zakresie prawa dowodowego, ocenę kwalifikacyjną sędziego wizytatora z dnia 8 maja 2015 r. uznającą efektywność pracy, stabilność orzecznictwa oraz przygotowanie merytoryczne odwołującej się jako bardzo dobre, jak i taką samą ocenę kwalifikacyjną zawartą w opinii uzupełniającej z dnia 22 lutego 2016 r. Stwierdziła też, że odwołująca się spełniła formalne wymagania do objęcia urzędu na stanowisku sędziego. Rada nie wskazała natomiast, które z

elementów oceny kwalifikacyjnej dyskwalifikowały kandydatkę, nie podała również jakie elementy jej aktywności zawodowej stały się podstawą negatywnej oceny przydatności na stanowisku sędziego, ani z jakiego powodu nie wzięła pod uwagę wyników głosowania w kolegium i zgromadzeniu ogólnym sędziów właściwego sądu, które w przypadku odwołującej się przemawiały na jej korzyść (Kolegium Sądu Okręgowego w [...] jednogłośnie pozytywnie zaopiniowało kandydaturę odwołującej się przyznając jej 35 punktów poparcia, a Zgromadzenie Przedstawicieli Sędziów okręgu Sądu Okręgowego w [...] głosowało 55 głosami „za”, przy 5 głosach „przeciw” i 5 głosach „wstrzymujących się”). Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika jedynie, że powodem negatywnej oceny przydatności odwołującej się na stanowisku sędziego był jej sposób prezentacji podczas wysłuchania, który Rada uznała za niedojrzały i budzący wątpliwości co do przygotowania merytorycznego kandydatki. Taki sposób dokonania oceny odwołującej się wskazuje, że Rada skupiła się głównie na sposobie zaprezentowania się przez nią podczas rozmowy z zespołem, lecz z uzasadnienia uchwały nie można wywnioskować dlaczego dokonując oceny jej przygotowania merytorycznego odrzucono w całości opinie kwalifikacyjne, mimo iż „Rada nie podważyła bardzo dobrych wyników pracy kandydatki na stanowisku referendarza sądowego”, a o przeprowadzeniu prawidłowej oceny zgłoszonej kandydatury decyduje ocena całościowa (kompleksowa) wynikająca z łącznego zastosowania wszystkich kryteriów, co jest konsekwencją obowiązku wszechstronnego rozważenia przez Radę okoliczności sprawy (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2013 r., III KRS 212/13, LEX nr 1402637).

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni respektuje prawo Rady do uwzględnienia przy wyborze kandydatów do obsadzenia wakującego stanowiska sędziowskiego również takiego „pozaustawowego” kryterium, jakim jest autoprezentacja kandydatów w trakcie rozmów z zespołem, którego zastosowanie świadczy jedynie o zamiarze wszechstronnego rozważenia przez Radę wszystkich okoliczności sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2012 r., III KRS 27/11, OSNP 2012 nr 23-24, poz. 299). Niemniej jednak należy zastanowić się czy za uzasadnione i urzeczywistniające wyrażoną w art. 60 Konstytucji zasadę równego dostępu do służby publicznej stanowi zastosowanie

tego „pozaustawowego” kryterium bez szczegółowego odniesienia się do „opinii przełożonych, opinii kolegium oraz oceny właściwego zgromadzenia sędziów”. Ponadto, jak zarzuca odwołująca się, porównanie jej kandydatury z innymi podobnymi kandydaturami przedstawionymi w odwołaniu prowadzi do wniosku, że w stosunku do kandydatów porównywalnych tego kryterium Rada nie stosowała. W postępowaniu dotyczącym kandydatury Pani M.P., która była jedyną kandydatką na wolne stanowisko sędziowskie, zespół stwierdził, że przebieg wysłuchania kandydatki nie pozwala uznać by posiadała ona wiedzę wymaganą od kandydatów na urząd sędziowski. Krajowa Rada Sądownictwa nie podzieliła jednak stanowiska zespołu i skupiwszy się na ocenie kwalifikacji kandydatki, jej doświadczeniu zawodowym, opinii przełożonych, ocenach ze studiów i egzaminu zawodowego oraz wynikach głosowań Kolegium Sądu Okręgowego, Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów okręgu Sądu Okręgowego w uchwale z dnia 31 maja 2016 r. uznała, że Pani M.P. zostanie przedstawiona z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu.

Sumując powyższe Sąd Najwyższy uznał, że w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały brakuje odpowiedniej transparentności, co do tego dlaczego o negatywnej ocenie kandydatury odwołującej się zaważyła wyłącznie jej niekorzystna autoprezentacja podczas wysłuchania. Mankamenty te podważają zastosowanie przez Radę w przedmiotowej procedurze konkursowej dostatecznie przejrzystych kryteriów oceny kandydatki na wolne stanowisko sędziowskie. Należy zwrócić uwagę, że możliwość osobistego stawiennictwa uczestnika postępowania lub składania przez niego pisemnych wyjaśnień, przewidziana w art. 33 ust. 2 ustawy o KRS w ramach wszechstronnego rozważania sprawy w postępowaniu przed Radą, nie została w przepisach rozdziału 3 ustawy o KRS z mocy prawa uznana za niezbędny do wyjaśnienia sprawy środek służący uzyskaniu materiału dowodowego, tak jak odpowiednia dokumentacja, która musi być zebrana w każdej sprawie. O potrzebie osobistego stawiennictwa uczestnika postępowania, jak również złożenia przez niego pisemnych wyjaśnień, decyduje Rada w przypadku, który oceni jako uzasadniony. W zaskarżonej uchwale zabrakło przedstawienia motywów, którymi kierowano się przy nadaniu temu kryterium, jakim jest autoprezentacja kandydatów w trakcie rozmów z zespołem Rady, decydującego

znaczenia przy ocenie odwołującej się, jak też powodów pominięcia oceny kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, o których mowa w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS. Wypada przy tym podkreślić, że o wyborze konkretnego kandydata winna decydować ocena całościowa, wynikająca z łącznego zastosowania przesłanek, którymi Rada winna kierować się w swoim postępowaniu. O ile wyniki głosowania w kolegium i zgromadzeniu ogólnym sędziów właściwego sądu nie wiążą Krajowej Rady Sądownictwa w ocenie kandydata na wolne stanowisko sędziowskie, to jednak są one istotne z punktu widzenia art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS, gdyż stanowią jedno z ustawowych kryteriów rzutujących na ocenę predyspozycji kandydatów do pełnienia urzędu na obsadzonym stanowisku sędziego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2016 r., III KRS 84/15, niepublikowany). Poparcie, jakie poszczególni kandydaci uzyskali w „środowisku sędziowskim” jest przecież ustawową przesłanką oceny kandydata na urząd sędziego, gdyż przewidziano ją w przepisach regulujących tryb postępowania nominacyjnego przed KRS (art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS). Rada nie odniosła się natomiast do jednogłośnie pozytywnej opinii Kolegium Sądu Okręgowego w [...] przyznającej odwołującej się 35 punktów poparcia oraz korzystnych dla niej wyników głosowania Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów okręgu Sądu Okręgowego w [...] (55 głosów „za”, 5 głosów „przeciw” i 5 głosów „wstrzymujących się”).

Biorąc pod uwagę wszystkie wskazane wyżej argumenty, stwierdzić należy, że uzasadnienie zaskarżonej uchwały nie pozwala na kontrolę postępowania Krajowej Rady Sądownictwa pod kątem dochowania przez nią wymagania wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Wprawdzie sam dobór przez Radę kryteriów oceny kandydatów na stanowiska sędziowskie zasadniczo pozostaje poza scharakteryzowanym wcześniej zakresem kompetencji Sądu Najwyższego do kontroli legalności uchwał Rady, jednakże nie dotyczy to sytuacji, gdy sposób zastosowania przyjętych przez Radę kryteriów narusza podstawowe zasady prawne, w tym szczególnie określoną w art. 33 ust. 1 ustawy o KRS zasadę wszechstronnego rozważenia sprawy, a także konstytucyjne zasady jednakowego dostępu do stanowisk w sferze publicznej oraz równego traktowania i niedyskryminacji (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, ZNSA 2011, nr 1, poz. 93, z dnia

14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271 i z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 9/11, niepublikowany), a z taką sytuacją (z przyczyn wcześniej podniesionych) mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS orzekł jak w sentencji.

kc